

Cøliakiutredning – rekvirentinformasjon

Anti-tTG IgA + total IgA - Førstevalg ved mistanke om cøliaki

IgA-antistoff mot vevstransglutaminase (anti-tTG IgA) er anbefalt som førstevalg ved screening for cøliaki, da analysen har best diagnostisk sensitivitet og spesifisitet. Total IgA i serum bør vurderes samtidig for å avdekke eventuell IgA-mangel. Anti-tTG IgG og anti-DGP IgG bør forbeholdes pasienter med IgA-mangel. Tillegg av anti-tTG IgG eller deamidert gliadinpeptid-antistoff (anti-DGP IgG eller IgA) i den initiale screeningen vil kunne redusere den diagnostiske ytelsen og gi misvisende resultater. Særlig er testing av anti-DGP-antistoffer assosiert med høyere forekomst av falskt positive funn, noe som kan føre til unødvendig tilleggsutredning og/eller gastroskopi. HLA-DQ2/DQ8 – kun ved særskilt klinisk indikasjon

For å redusere overrekvirering bør HLA-DQ2/DQ8 ikke benyttes som screeningstest ved mistanke om cøliaki. Cøliakiassosierte HLA-typer forekommer

hyppig i normalbefolkningen. Fravær av DQ2/DQ8 gjør cøliaki lite sannsynlig, mens positivt funn ikke bekrefter diagnosen.

HLA-DQ2/DQ8 bør forbeholdes tilfeller med særskilt klinisk indikasjon, som ved uklart diagnose, motstridende funn mellom serologi, histologi og klinikk, eller dersom pasienten har startet med glutenfri kost før fullført utredning. Ved rekvirering av HLA-DQ2/DQ8 rekvireres også cøliakiantistoffer, inkludert anti-DGP og anti-tTG, i henhold til laboratoriets rutiner.

Kilder

1. Husby S, et al. European Society Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition Guidelines for Diagnosing Coeliac Disease 2020. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2020;70(1):141-156. PMID: 31568151.
2. Husby S, et al. AGA Clinical Practice Update on Diagnosis and Monitoring of Celiac Disease - Changing Utility of Serology and Histologic Measures: Expert Review. *Gastroenterology.* 2019;156(4):885-889. PMID: 30578783.
3. Rubio-Tapia A, et al. ACG clinical guidelines: diagnosis and management of celiac disease. *Am J Gastroenterol.* 2013;108(5):656-676. PMID: 23609613.
4. «Gjør kloke valg» kampanjen
5. <https://choosingwiselycanada.org/>

Avtalespesialist ØNH

Avtalespesialist Harald Rusten i Halden Øre Nese Hals tar imot ØNH problemstillinger, inkludert søvnregistreringer, og har for tiden kort ventetid

Ny representant i samhandlingsutvalg for fastleger (SUFF)

Fastlege Fredrik Hassel fra Kambo legesenter har tatt over etter Ola Amundsen i samhandlingsutvalg for fastleger.

Er pasientens mobilnummer riktig? Viktig for påminnelse av avtaler.

Sykehuset Østfold innfører nå en ny rutine for å minne pasienter om timeavtaler. Sykehuset sender allerede ut en påminnelse på SMS tre dager før pasienter har time. Fra 16. januar vil vi også sende ut en påminnelse på SMS dagen før timeavtalen. Målet er at mange flere skal møte opp til avtalen sin.

For at sykehuset skal kunne minne om timeavtalen, er det viktig at riktig telefonnummer er registrert. Dessverre er mange av mobilnumrene som er oppgitt i henvisningene vi mottar, ikke i bruk lenger. Da får ikke pasienten påminnelsen, og vi får heller ikke tak i pasienten hvis vi får en avbestilling og kan tilby time tidligere enn planlagt.

Sommerinfo fra kvinneklinikkens poliklinikk

Morgenrøden - Samtalepoliklinikk for kvinner med fødselsangst, stenges i ukene 25 – 33 og starter opp igjen fra uke 34. Listene frem til sommeren er fulle. Minner om muligheten til å sende inn fødebrev digitalt som legges tilgjengelig i pasientens journal. Det forventes høy aktivitet i sommer med flere fødende enn fjoråret. I hektiske perioder kan det være aktuelt med dobbeltrom på barsel.

Kompetansebroen Østfold – legesiden

Helsefelleskapet, samhandlingsarenaen mellom Sykehuset Østfold og kommunene i opptaksområdet, bruker Kompetansebroen som felles informasjonsplattform. Kompetansebroen er en digital plattform for samhandling og kompetansedeling mellom sykehus, fastleger, kommuner og utdanningsinstitusjoner. Nettsiden gir tilgang til digitale læringsressurser, temabaserte fagområder, arrangementskalender og nyheter.

Klikk deg inn her: [Legesiden Østfold - Kompetansebroen](#)

Det henstilles til å abonnere på Nyhetsbrev på Kompetansebroen. Det gjør du her: [Nyhetsbrev - Kompetansebroen](#).

Innspill til hva du ønsker av lett tilgjengelig informasjon, maler, veiledninger, rutiner, nyheter og annet kan sendes til samhandling@so-hf.no.

SUFF - innspill til saker du vil ha behandlet

Samhandlingsutvalg for fastleger (SUFF) er en del av Helsefelleskapet Østfold og gir råd i samhandlings- og endringsaker som påvirker fastlegenes arbeid. Utvalget vurderer konsekvenser for pasienter, fastleger, kommuner og sykehus, og gir begrunnede råd om gjennomførbarhet og nødvendige tilpasninger.

SUFF består av:

- Fastlegene Hanne Tolsen, Mohammed Quadori, Fredrik Hassel, Oskar Mathisen og Per Øyvind Grønningsæter.
- Kommuneoverlegene John Ødegård og Kjersti Cjøsund
- Samhandlingssjef kommune, Karianne Jenseg Bergman
- Samhandlingslegene (SLO)
- Klinikksjef medisinsk avdeling SØ Volker Solyga, assisterende fagdirektør Birgitte B. Brandt og samhandlingssjef Lise W. Storhaug.

Gi innspill til saker du ønsker behandlet i SUFF på e-post samhandling@so-hf.no

Prosjekt forhåndssamtale og planlegging

Simuleringstrening på forhåndssamtale og styrket dokumentasjon og oppfølging (palliativ plan) vil bidra til kompetanseheving slik at forhåndssamtaler gjennomføres i tråd med sentrale nasjonale føringer. Et prosjekt mellom Sykehuset Østfold og flere kommuner i Østfold er etablert hvor hovedmålet med prosjektet er at gjennomføringsgraden for forhåndssamtaler øker og forhåndssamtalene er dokumentert og fulgt opp i en palliativ plan.

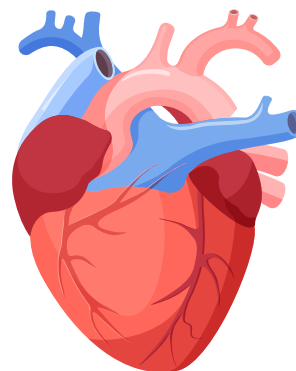
I tillegg til at samhandlingen styrkes om hjertesviktpasienter spesielt, og skrøpelige eldre og personer med flere kroniske sykdommer generelt.

I denne forbindelse arrangeres et klinisk emnekurs for allmennleger (16. og 17.9). Kurset er søkt Dnlf som meritterende for allmennmedisin med 15 timer. Program og påmelding: [Program-klinisk-emnekurs-for-allmennleger-v3.pdf](#)

Bilyd hos barn – når henwise og hva må stå i henvisningen?

Kardiolog ved barneavdelingen SØ har utarbeidet en praktisk plakate for helsestasjoner, fastleger og legevakter. Målet er bedre veiledning og bedre henvisningskvalitet. Plakaten beskriver når man bør henwise, og hva som må stå i henvisningen. Ressursside på Kompetansebroen er opprettet: [Bilyd hos barn – når henwise og hva må stå i henvisningen?](#) (kompetansebroen.no)

Gå rett til plakaten/ last den ned via QR koden:

Bedre oversikt for pasientene over timene sine på Helsenorge

11. mai tok Sykehuset Østfold i bruk tjenesten «Mine Timeavtaler» på Helsenorge. Tjenesten gjør det enklere å holde oversikt over planlagte timer og gir bedre mulighet for digital kontakt med sykehuset.

Tjenesten finnes på Helsenorge og gir pasienten mulighet til å se tidspunkt, sted og hva timen gjelder-, bekrefte at man kommer til timen sin og be om nytt tidspunkt dersom timen ikke passer. Mer om saken: [Bedre oversikt for pasientene over timene sine på Helsenorge - Kompetansebroen](#)

Ny analyse: Non-HDL

20.mai startet Senter for laboratoriemedisin opp med analysering av Non-HDL. Analysen benyttes i vurdering av risiko for hjerte- og karsykdom. Non-HDL-kolesterol er også anbefalt som sekundærmål hos pasienter som får kolesterolsenkende behandling.

Non-HDL er et parameter som regnes ut med følgende formel:
Non-HDL = total-kolesterol – HDL-kolesterol.

Analysen kan rekvireres i DIPS interactor, men viktig å bemerke seg følgende:

Når man bestiller Non-HDL, vil total-kolesterol og HDL-kolesterol automatisk bli lagt til i bestillingen.

Når man bestiller total-kolesterol og HDL-kolesterol på samme rekvisisjon vil Non-HDL automatisk opprettes.

Når man bestiller kun total-kolesterol eller HDL-kolesterol vil ikke Non-HDL bli opprettet.

For mer informasjon om analysen se vår metodebok: [https://metodebok.no/bok/ostfoldlab/laboratoriebok-\(sohf\)](https://metodebok.no/bok/ostfoldlab/laboratoriebok-(sohf))

Sommerferieavvikling i Sykehuset Østfold

Avdeling / Seksjon	Tidsrom stenging/ reduksjon	Kommentar
Klinikk for kirurgi - Følger oppsett for operativ drift Kalnes og Moss. Poliklinisk drift både på Moss og Kalnes gjennom hele sommeren.		
Døgnområde 8 kirurgi	uke 32	Stenger ett tun
Ortopedisk avd. Moss 4	Uke 28-32	Ingen elektiv protesevirksomhet. Oppstart forundersøkelser på poliklinikk i uke 32
Ortopedisk avd. pol Moss	uk 28-31	
Ortopedisk avd. døgn 6	uke 28-29	ett tun stengt
Avd. anestesileger - smerteseksjonen	Uke 28-30	Red. pol gjennom sommeren. Ø.hjelp og halvø.hjelp pasienter (pas. som ikke kan vente uten å forårsake varig synnsvekkelser) prioriteres. Injeksjonsbeh som vanlig
ØNH avd. Søvnnetet (pol.) - Moss	Stengt 29-30	Søvnpatienter som ikke kan vente, ivaretas på Kalnes
ØNH avd. Audiopedagog Moss	Stengt 30-32	Lavere aktivitet på poliklinikk Kalnes
Klinikk for medisin		
Hjertermed. Avdeling - hjertepol Moss	Uke 28-31	Lavere aktivitet uke 27 og 32
Geriatrisk poliklinikk	Uke 27-29	Stengt (Uke 25-26 og 30-33 Lavere aktivitet)
Overvektspoliklinikk	Uke 29-31	Stengt
Endo/diapol	Uke 26-34	Red. aktivitet, men Svangerskapsdia og fotsår som normalt. Tverrfaglig årskontroll utgår i uke 26-32. Mulighet for drøftinger på tlf.: 69866086
Nyrepoliklinikk Moss/Kalnes	Uke 25-33	Moss: Stengt hele perioden/ Kalnes: Redusert aktivitet
Infeksjons-poliklinikk Kalnes	Uke 30	Stengt. (Uke 26-29 + 31-32 red aktivitet)
Gastropoliklinikk Moss	Uke 27-31	Red. akt. disse ukene. Overlege til stede hele perioden
Lungepoliklinikk/ søvn i Moss	Uke 27-32	Lavaktivitet, enkelt dager stengt
Nevrologisk dagavdeling	Uke 28-30	Redusert bemanning
Klinisk nevrofysiologi (KNF)	Uke 27-29	Redusert bemanning
Avdeling for fys. med og rehab SØM	Uke 28-31	Redusert aktivitet
Avdeling for fys. med og rehab SØK	Uke 27-32	Redusert aktivitet
Klinikk for kvinne-barn		
Barne- og ungdomsklinikken - Poliklinikk		Holder åpent hele sommeren, men noe redusert drift.
Føde-barselpoliklinikken		Fødepol – full drift gjennom sommeren Barselpol – redusert drift, men åpen hele sommeren
Gynekologisk poliklinikk - Moss	Uke 28-31	Redusert drift hele sommeren, kun Kalnes i uke 28–31
Urodynamisk poliklinikk		Redusert drift, men åpen hele sommeren
Klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling		
Halden/Sarp DPS Enhet spiseforstyr	Uke 28-30	Stengt.
Klinikk for diagnostikk og kreftbehandling		
Senter for lindrende behandling		Uke 25-33 5 dagers drift uten helg
Blodtappingsenhet		Uke 25-33 redusert drift
Poliklinikk for kreft og blodsykd.		Uke 25-33 red. åpningstid kl. 08.00-16.30
Kreft - dagenheten		Stengt uke 25-34
Bilddiagnostikk Moss og Nasjonalt ankomstsenter		CT 2 Stengt uke 28-32, Ingen kveldsdrift i Moss uke 28-31, stenger 15:30, Ultralyd - stengt 26-32
Bilddiagnostikk akutt Kalnes		Angio/intervensjon kun ø-hjelp uke 25-33, Gjennomlysning kun ø-hjelp uke 25-34
MR Moss	Uke 28-32	Uke 28: Moss stengt kveld, åpent dagtid man-tor, Uke 29-31: Moss stengt, Uke 32: Moss stengt kveld, åpent man-tor
Brystdiagnostikk og nukleærmedisin	Uke 26-33	Mammografi screening stengt, ingen kveldsdrift klinisk mammografi uke 26-33
Moss laboratoriet	Uke 28-32	Kun dagvakter 07.30-15.30
Moss blodprøvetaking	Uke 28-32	07.45-11:30 og 12:15-14.45
Fredrikstad blodprøvetaking	Uke 28-32	08.00-11.30 og 12.30-14.45
Sarpsborg blodprøvetaking	Uke 28-32	08.00-11.30 og 12.30-14.45
Halden blodprøvetaking	Uke 28-32	08.00-12.00 og 13.00-14.45
Askim blodprøvetaking	Uke 28-32	07.30-11.00 og 12.00-14.00

Samhandlingslegeordningen

SLO - Samhandlingsleger
Samhandlingslegene skal sikre og styrke samarbeidet mellom sykehusets avdelinger og allmennpraktiserende leger til beste for pasientene.

Kontakt dem for å spille inn temaer for dette forbedringsarbeidet (samhandlingslege@so-hf.no).

Fire fastleger jobber en dag i uken som samhandlingsleger og arbeidsområdet er hele SØ inkl. somatikk, psykisk helsevern og laboratoriefagene.

Bjørn-Tore Martinussen
Samhandlingslege – leder for SLO. Fastlege i Fredrikstad.
Telefon: 69 30 09 99
Mobil: 997 26 614
E-post: btmartinussen@gmail.com

Dag Eivind Syverstad
Samhandlingslege
Fastlege i Sarpsborg.
Telefon: 69 16 86 84
Mobil: 905 27 822
E-post: desyvers@gmail.com

Petter Samuelsen
Samhandlingslege
Fastlege i Fredrikstad.
Telefon: 69 30 47 00
Mobil: 922 12 956
E-post: petter.samuelsen@gmail.com

Jens Lind-Larsen
Samhandlingslege
Fastlege i Moss.
Telefon: 69 20 99 80
Mobil: 997 17 191
E-post: jens.lindlarsen@gmail.com

«For fastleger» utgis av Samhandlingsavdelingen ved Sykehuset Østfold i samarbeid med samhandlingslegene (PKO).

Innspill, tilbakemeldinger eller tips: Kontakt oss på telefon 901 43 922, eller send mail til samhandling@so-hf.no.

Alle nyhetsbrevene For Fastleger ligger også på vår hjemmeside <https://www.sykehuset-ostfold.no/helsefaglig/samhandling/#fastleger-og-avtalespesialister> og i Kompetansebroen Østfold

Sommerhilsen fra Samhandlingslegene

Vi vil benytte anledningen til å takke for godt samarbeid og godt engasjement gjennom første halvår. Vi samhandlingsleger jobber så godt vi kan med å bidra til en hensiktsmessig og bærekraftig oppgavefordeling mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten. Vi arbeider kontinuerlig for å sikre gode pasientforløp og for å forebygge unødvendige og uhenktsmessige oppgaveoverføringer fra sykehuset til fastlegene.

Vi vil også takke for det gode oppmøtet og de mange konstruktive innspillene på Vårsmøtet. Dialogen med dere er avgjørende for at vi skal lykkes i samhandlingsarbeidet. Vi tar gjerne i mot nye saker. Arbeidet med implementering av Kloke valg fortsetter både i Sykehuset Østfold og i primærhelsetjenesten. Vi håper å kunne tilby egne fagdager om temaet i løpet av høsten.

Vi ønsker alle fastleger i Østfold en riktig god og velfortjent sommerferie.

Kurs / møter som kommer

Klinisk emnekurs for allmennleger "Kommunikasjon, hjertesvikt og lindrende behandling" 16. og 17. september 2026

Dato: Påmelding innen 15.8. 26.

Diabetesforum Oslo og Østfold 2026 17. september

Tverrfaglig forum for helsepersonell med interesse for diabetes. Gjennomføres som en hybrid konferanse med webinarserie (opptak) og et fysisk dagsmøte torsdag 17.9.2026. Godkjent med 15 poeng som klinisk emnekurs for leger (krever deltakelse på webinar+fysisk samling).

Dato: Påmelding innen 10.8.26.

Program og påmelding webinar

Program og påmelding dagsmøte 17.9

Kurs for pasienter og pårørende

Temadager for foreldre med CFS/ME-syke barn og unge	
Stomikurs	
Helse og arbeid	

For detaljer og øvrig kurs- og gruppetilbud ved Sykehuset Østfold:

